

[Landbrugsministeren]

tænkes, at fåreholdet kan få øget betydning, ligesom visse mindre dyrkningssikre arealer kan blive tilplantet med skov. EF har under-skud af begge produktioner.

13. Et område i vækst har i de senere år været pelsdyrsektoren, som nu repræsenterer knap 4 pct. af den animalske produktion. Pelsdyrholdet har været stærkt knyttet til fiskerierhvervet, men muligheden for andre foderemner undersøges. Afsætningsudsigterne i denne sektor er rimeligt gode. På gartneriområdet har der været en stærk fremgang i produktion og eksport af potteplanter, og fremtidsudsigterne er gunstige.

Struktur

14. Strukturforandringerne i landbruget må forventes at ske i et hurtigt tempo. 1/3 af alle landmænd er over 60 år (36.000), og kun ca. 1.500 nye landmænd går årligt ind i erhvervet. Hidtil er ca. 3.000 bedrifter blevet nedlagt årligt. I resten af 1980erne må det imødeses, at indtjeningsklemmen i landbruget vil forstærke nedlægnings tempoet, således at der i 1990 vil være 80–90.000 landbrugsbedrifter mod 108.000 i 1982.

Allerede i dag drives kun knap halvdelen på fuldtidsbasis. Resten drives i varierende grad på deltidsbasis. Endvidere findes 40–50.000 landbrugsejendomme, der ikke længere drives landbrugsmæssigt, og hvor boligen udnyttes enten som helårsbolig eller fritidsbolig.

Den mest dynamiske faktor forventes at blive en øget specialisering af husdyrproduktionen på større bedrifter. En fremskrivning af den hidtidige udvikling peger mod et hurtigt fald i antal landbrug med malkekøer fra 37.400 i 1982 til ca. 20.000 i 1990. Gennemsnitsstørrelsen forventes øget til ca. 45 malkekøer. En tilsvarende udvikling forventes for landbrug med sohold (fra 40.000 i 1982 til 25.000 i 1990), mens antallet af landbrug med svinehold skulle falde fra ca. 57.000 i 1982 til ca. 35.000 i 1990.

Der må regnes med en stadig større koncentration af besætningerne. To tredjedele af slagtesvinene forventes i 1990 at befinde sig på 7.500 bedrifter; tre fjerdedele af søerne på ca. 6.500 bedrifter og tre fjerdedele af køerne på 8.000 bedrifter.

Med en stærk koncentration på et mindre antal heltidsbedrifter kan der opstå problemer med en balanceret udvikling på landet. De omkring 40–45.000 heltidslandmænd vil være interesserede i at ekspandere via opkøb og drift af deltidslandmændenes jord. Samtidig vil deltidslandmænd og boligreserven på de bedrifter, der er gået ud af produktion, blive en vigtig faktor, når man vil sikre et rimeligt befolkningsunderlag i landsbyerne.

Problemer til yderligere overvejelse

Struktur

15. Tilbagegangen i antallet af landbrugsbedrifter og koncentrationen af produktionen på større og mere specialiserede brug har været et karakteristisk træk ved udviklingen igennem en lang årrække, og alt tyder på, at tendensen vil fortsætte. Et sådant forløb er i og for sig naturligt i et dynamisk samfund, og der kan drages paralleller til situationen i andre erhverv.

Disse strukturændringer i landbruget rejser mange tilpasningsproblemer, og landbrugs politikken må tilrettelægges i lyset heraf.

Det må overvejes nærmere, om de ret restriktive kriterier for erhvervelse af landbrugsejendomme bør lempes. Dette gælder især hovederhvervs- og uddannelseskra- ver. Allerede i dag er det nødvendigt at dispensere i et meget betydeligt antal tilfælde.

Strukturforandringerne igennem 1970erne har skabt problemer om passende arrondering af de enkelte bedrifters jordtilliggende. Behovet for midler med henblik på en mere aktiv jordfordelingspolitik må derfor indgå i prioriteringsovervejelserne.

Ved udformningen af landbrugspolitikken skal det tillige sikres, at der bliver plads for alle størrelser af brug og alle brugarter. I det omfang de økonomiske betingelser ikke giver baggrund for at drive landbrug som hovederhverv og der ikke er mulighed for suppler- ing, vil udviklingen trække mod deltidsbrug. Deltidsbrugenes eksistens vil samtidig være en afgørende faktor for bevarelsen af grundlaget for landsbysamfundene.

Den alt for lave egenkapital i dansk landbrug sammenlignet med forholdene i andre EF-lande har i mange år udgjort et særskilt problem. Det er af stor betydning, at landmanden får bedre muligheder for at foretage